

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา*

Guideline for Developing the Potential of Health Tourism in Ubon Ratchathani Province to Support Cambodian Tourists*

ซันฟี ไท¹ กุลวดี ละม้ายจิน² และรัตนะ ปัญญาภา³

Sunfy Thay¹, Kulvadee Lamaijeen² and Rattana Panyapa³

Received : January 30, 2023; Revised : March 14, 2023; Accepted : March 15, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 คน และตัวแทนหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และเอกชนจำนวน 13คน โดยรวมทั้งหมด จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีทฤษฎี (SWOT) เป็นแนวทาง ดังนี้ จุดแข็งโรงพยาบาลมีอุปกรณ์ด้านการแพทย์ที่ทันสมัย และแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางมี

¹นักศึกษาศาสาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; M.A. candidate in Social Sciences for Development, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand; e-mail : Sunfythay123@gmail.com

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

ความสามารถรักษาบำบัดได้เป็นอย่างดี และยังมีแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติเป็นจำนวนมาก จุดอ่อน ผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย และป้ายสื่อความหมายตามจุดต่าง ๆ ไม่เพียงพอ โอกาส ที่ตั้งมีระยะทางใกล้กัน ถนนหนทางที่สะดวก มีโรงแรม และที่พักหลายระดับที่สามารถเลือกได้ มีร้านอาหารที่สามารถรองรับได้ อุปสรรค แหล่งท่องเที่ยว โรงพยาบาล และจุดให้บริการต่าง ๆ ยังขาดการประชาสัมพันธ์ 2) ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา มีองค์ประกอบ (6As) คือ 1. สิ่งดึงดูดใจ 2. ความสามารถในการเข้าถึง 3. สิ่งอำนวยความสะดวก 4. ที่พัก 5. กิจกรรม 6. ด้านการจัดการและบริการการท่องเที่ยว และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้ 1. การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 2. การพัฒนาการจัดการ และการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 4. การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 5. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, นักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา

Abstract

The objectives of this study are to: 1) examine the health tourism landscape in Ubon Ratchathani Province, 2) examine the potential for health tourism in Ubon Ratchathani Province to attract tourists from Cambodia, and 3) offer recommendations for maximizing the potential for health tourism in Ubon Ratchathani Province to attract tourists from Cambodia. 12 tourists from Cambodia who visited Ubon Ratchathani Province for the purpose of health tourism, along with 13 representatives from public and private organizations, made up the sample group for the study's 25 participants. A form for semi-structured interviews served as the research tool. The study's conclusions were as follows: 1) The SWOT theory provides the following guidelines for the Ubon Ratchathani Province's health tourism environment: 1. There are many natural attractions near the hospital, contemporary medical equipment, and doctors with specialized training who can treat patients well. 2. Signage at numerous locations and a coordinator for the Cambodian-Thai language are insufficient. 3. Placement of areas adjacent to one

another, accessible highways, a variety of hotel and lodging options, and eateries that can accommodate 4. Publicity is still lacking for tourist destinations, hospitals, and service locations. 2) Potential of Health Tourism in Ubon Ratchathani Province to Support Cambodian Tourists: In a research study on guidelines for the development of health tourism in Ubon Ratchathani Province to support Cambodian tourists with the main components (6As), it was found that: 1. attractions; 2. accessibility; 3. amenities; 4. accommodation; 5. activities; and 6. tourism management and services. And 3) Suggestions for developing the potential of health tourism in Ubon Ratchathani Province are as follows: 1. Personnel development in medical tourism 2. Management and hospitality development 3. Development of medical tourism facilities 4. Development of medical tourism activities 5. Development of an information system for medical tourism.

Keywords: Development, Health Tourism, Cambodian Tourists

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นการท่องเที่ยวที่เกิดการผสมผสานระหว่างการเดินทางมาเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวพร้อม ๆ กับการมาใช้บริการด้านการแพทย์และสุขภาพ กีฬาศูนย์การออกกำลังกาย หรือเข้าร่วมทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยในการส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง (วาริพร ชุศรี และคณะ, 2563) สำหรับประเทศไทยถือเป็นอันดับ 1 ในภูมิภาคอาเซียน เป็นแหล่งสร้างและกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคต่างๆของประเทศที่มีมูลค่ามหาศาล อย่างไรก็ตามหนึ่งในการท่องเที่ยวที่ย่อมมีขึ้นส่วนหลายอย่างที่ร่วมไปด้วย นั่นก็คือการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพที่ไม่อาจขาดได้เลย โดยในช่วงหลังๆนี้ หลังจากเปิดประชาคมอาเซียนมา ทำให้การเดินทางเข้าออกต่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนก็สะดวกขึ้นเป็นอย่างมาก ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวไม่ใช่แค่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเพียงแต่อย่างเดียว ยังมีผู้เดินทางกลุ่มหนึ่งที่มีจุดประสงค์เดินทางเพื่อรักษาบำบัด และตรวจสุขภาพทั่วไปอีกไม่น้อย อีกอย่างหนึ่ง ในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา (2562-2564) ทั่วโลกกำลังมีวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 อย่างหนัก ทำให้ผู้คนทั่วโลกหันมาใส่ใจในด้านสุขภาพเป็นอย่างมาก ทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวในแบบเชิงสุขภาพมากยิ่งขึ้น (ศิริเพ็ญ ศุภกาญจนกันติ, 2563) โดยการเติบโตอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวในขณะที่ขาดการดำเนินการที่ดีและเหมาะสม

จะทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการโดยเฉพาะการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ถึงแม้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงในด้านการแพทย์ที่มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งการรักษา และอุปกรณ์ประกอบการรักษาที่ล้ำสมัย ทำให้การรักษามีความแม่นยำ ร่วมกับการดูแลพยาบาลเป็นอย่างดี แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเพื่อพักบำบัดรักษาในระยะเวลาชั่วคราว ก็จำเป็นต้องใช้บริการในชุมชนนั้นๆ เช่น การบริการขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกและของใช้ส่วนตัว ตลอดจนถึงการบริการสายบันเทิง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (วาริพร ชูศรี และคณะ, 2563)

สำหรับจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชื่อเสียงในด้านการแพทย์เช่นเดียวกัน ทำให้มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเป็นอย่างมากเพื่อบำบัดรักษาสุขภาพ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีมีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา จึงทำให้การเดินทางมีความสะดวก ทำให้การค้าส่งผลดีมีความเจริญเติบโตในด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้ชุมชนในพื้นที่ เพราะเช่นนี้ถึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา ทั้งนี้ เพราะผลการวิจัยจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อภาพลักษณ์ที่ดีงามของจังหวัดอุบลราชธานีในสายตาชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวหรือพำนักชั่วคราวในจังหวัดอุบลราชธานี และเป็นแนวทางส่งเสริมศักยภาพท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีในอีกมิติหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยว ศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) โดยเน้นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informant) ตามแนวสัมภาษณ์ที่วางไว้ก่อน แล้วจึงสัมภาษณ์อย่างอื่น เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 คน และตัวแทนของโรงพยาบาลภาครัฐ จำนวน 2 คน และเอกชน จำนวน 2 คน สาธารณะสุข จำนวน 2 คน ตัวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจำนวน 2 คน ตัวแทนจากสถานศึกษา จำนวน 3 คน และตัวแทนจากบริษัทนำเที่ยวจำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยจะลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาจำนวน 12 คน และตัวแทนประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน จำนวน 13 คน โดยรวมทั้งหมด จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามดังนี้

2.1. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เตรียมประเด็นหลักสำหรับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล และนำมาประยุกต์ใช้กับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่เตรียมแนวคำถามไว้ก่อนล่วงหน้าระดับของคำถามนั้นเป็นคำถามทั่วไป โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นรายบุคคล

2.2. การเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาเอกสาร เป็นการเก็บข้อมูลที่เป็นสถิติและบันทึกต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เช่น บันทึกประจำวัน นโยบาย/แผนงานของคณะกรรมการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.3. การบันทึกข้อมูล ในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจดหรือเขียนสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายที่ผู้วิจัยเข้าใจได้ รวมทั้งบันทึกเทป ถ่ายรูป หรือวีดีโอหากได้รับการอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้อ่านบันทึกให้เสร็จสิ้นในแต่ละวันของการเก็บข้อมูล สำหรับการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจดบันทึกแบบย่อใน

ประเด็นที่สำคัญ หลังจากนั้นได้กลับมาบันทึกในแบบบันทึกอีกครั้งทั้งนี้ในการบันทึกข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้ทั้งการเขียนลงใน แบบบันทึกของแต่ละเครื่องมือ และการบันทึกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการป้องกันข้อมูลสูญหายและเพื่อเป็นการทบทวนประเด็นการเก็บข้อมูลซึ่งทำให้สามารถวางแผนการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัย

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 กลุ่มที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และกลุ่มหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยวิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากวิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อให้ได้ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา โดยการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2กลุ่ม ซึ่งเป็นประชากรทั้ง 2กลุ่มที่มีความสำคัญ และมีความเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา โดยเน้นใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการสังเกต และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) โดย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา แบ่งออกเป็น **กลุ่มที่ 1** ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี **กลุ่มที่ 2** ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้สรุปตามกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์มี รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดอุบลราชธานี จากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบผลการวิจัย ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า เป็นเพศชาย 5 คน อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 23-49 ปี และเพศหญิง 7 คน อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21-65 ปี

2) สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จุดแข็ง: เป็นจังหวัดที่มีความปลอดภัย มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและถูกสร้างขึ้นหลากหลายแบบ มีโทรคมนาคมที่ดี ความเป็นอยู่ของประชาชนคนไทยมีระบบระเบียบ และมีน้ำใจ มีการต้อนรับอย่างอบอุ่น โดยเฉพาะจังหวัดอุบลราชธานีมีโรงพยาบาลหลายแห่ง ทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ โรงพยาบาลศูนย์มะเร็งประจำจังหวัดอุบลราชธานี โรงพยาบาลอุบลรักษ์ ธนบุรี โรงพยาบาลพริ้นซ์อุบลราชธานี โรงพยาบาลราชเวชอุบลราชธานี และโรงพยาบาลชีวิมิตราอุบลราชธานี เป็นต้น รวมทั้งมีแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวแกมพูชา จุดอ่อน: ตามจุดบริการต่าง ๆ และตามโรงพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชน ยังขาดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาแกมพูชา-ไทย การประชาสัมพันธ์แนะนำให้นักเดินทางชาวแกมพูชาได้ทราบถึงศักยภาพและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัแหล่งท่องเที่ยว หรือด้านอื่น ๆ ที่ต้องการสื่อสารกับบุคลากรในแหล่งให้บริการนั้น โอกาส: ตามความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้นหลายแห่ง รวมทั้งการรักษาการแพทย์ตามโรงพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีหลายแห่ง มีคุณภาพ มีอุปกรณ์ประกอบการรักษาที่ทันสมัยมากมาย และสามารถเดินทางเข้ามาใช้บริการในจังหวัดอุบลราชธานีได้อย่างสะดวก คาดว่าจังหวัดอุบลราชธานีจะมีนักเดินทางชาวแกมพูชาที่ต้องการเดินทางเข้ามาใช้บริการมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถทำให้อุรกิจในพื้นที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก เช่น ธุรกิจด้านร้านอาหาร การขนส่ง โรงแรม ร้านอาหารสรรพสินค้า คลินิก และโรงพยาบาลหลายแห่งที่เปิดให้บริการสำหรับนักเดินทางชาวแกมพูชา อุปสรรค: ตามแหล่งท่องเที่ยว หรือจุดให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะตามโรงพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชนที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานียังขาดการประชาสัมพันธ์แนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ขาดการจัดการ และการสนับสนุนด้านการสื่อสารภาษาแกมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-แกมพูชา จึงทำให้นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ทั้งในธุรกิจร้านอาหาร การขนส่ง โรงแรม ร้านอาหารสรรพสินค้า คลินิก และโรงพยาบาลหลายแห่งที่เปิดให้บริการ

สำหรับนักเดินทางชาวแกมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานีมีความขัดข้องในด้านการสื่อสารภาษา
แกมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-แกมพูชา

3) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี
แรงจูงใจ และสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวแกมพูชาที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัด
อุบลราชธานี จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัด
อุบลราชธานี พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีความปลอดภัย มีศักยภาพด้านการแพทย์
ประชาชนในชุมชนมีน้ำใจ และต้อนรับอย่างอบอุ่น มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่ง
ท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นหลายแห่ง มีร้านสรรพสินค้า ร้านอาหาร และที่พักหลายระดับให้เลือกได้ตาม
ความเหมาะสม มีกิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายทำให้นักเดินทางชาว
แกมพูชาที่เดินทางเข้ามาใช้บริการแล้วเกิดความประทับใจ เวลากลับประเทศแล้วสามารถเล่าปากต่อ
ปากชื่นชม และชักชวนเพื่อนบ้านเดินทางกลับมาใช้บริการในจังหวัดอุบลราชธานีอีกด้วย

2. ผลการวิจัยศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับ
นักท่องเที่ยวชาวแกมพูชาตามองค์ประกอบ 6As พบว่า 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) จากการให้ข้อมูล
การสัมภาษณ์นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จังหวัด
อุบลราชธานี มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้น มี
ร้านสรรพสินค้า ร้านอาหารมากมาย และที่พักหลายระดับที่สามารถเลือกได้ตามความเหมาะสม มีสิ่ง
อำนวยความสะดวกต่าง ๆ หลายอย่าง โดยเฉพาะมีความพร้อมในการให้บริการด้านการแพทย์ โดย
มีโรงพยาบาลหลายแห่ง มีอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย และแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพียงพอ
หลังจากมาใช้บริการด้านการแพทย์แล้ว นักเดินทางชาวแกมพูชามักจะแวะเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยว
ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี และระหว่างทางกลับก็แวะซื้อของฝาก หรือของใช้ต่าง ๆ ตาม
ร้านสรรพสินค้ากลับบ้านอีกด้วย 2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) จากการให้ข้อมูล
การสัมภาษณ์นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จังหวัด
อุบลราชธานีมีทางถนนการคมนาคมดีสะดวกสบายในการเดินทาง แต่การเข้าถึงข้อมูล และการ
สื่อสารความหมาย ยังมีน้อยมาก เช่น ป้ายสื่อความหมาย ข้อมูลการให้บริการตามจุดต่าง ๆ และผู้
ประสานงานด้านภาษาแกมพูชา-ไทย ยังไม่เพียงพอในการตอบสนองความต้องการของนักเดินทาง
ชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาใช้บริการ โดยเฉพาะการสื่อสารภาษาแกมพูชา-ไทย ในด้านการแพทย์
ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) จากการ
ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักเดินทางชาวแกมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จังหวัด
อุบลราชธานีมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายหลากหลายแบบ เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร ที่

พัก ร้านอาหารสินค้า ร้านสะดวกซื้ออื่น ๆ รถ Taxi รถตู้ให้เช่า และระบบโทรคมนาคมที่เข้าถึงได้เกือบทุกที่ เป็นต้น 4) ที่พัก (Accommodation) จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวกำพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จังหวัดอุบลราชธานี มีที่พักให้เลือกหลากหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมระดับ 5 ดาว หรือ ที่พักที่สร้างขึ้นใหม่ ๆ หลายแห่ง และมีราคาให้เลือกตามความเหมาะสม 5) กิจกรรม (Activity) จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวกำพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีเทศกาลให้นักเดินทางชาวกำพูชาเยี่ยมชมแทบทุกเดือนของปี เช่น งานกาชาดประจำปี งานสงกรานต์ปีใหม่ งานแห่เทียนพรรษา และงานลอยกระทง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายแบบ และร้านอาหารสายบันเทิงมากมายที่สามารถให้นักเดินทางชาวกำพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานีได้ผ่อนคลาย และมีความประทับใจได้ 6) ด้านการจัดการและบริการการท่องเที่ยว จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวกำพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จังหวัดอุบลราชธานียังไม่มีการจัดการป้ายสื่อความหมายเป็นภาษากัมพูชา และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ให้นักเดินทางชาวกำพูชาเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมแล้วได้ทราบถึงข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ มีผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการสื่อสารภาษากัมพูชา-ไทย ในด้านการแพทย์ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี

3. ผลการวิจัยเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกำพูชา จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวกำพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนควรจะมีการจัดการ และความร่วมมือในเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านภาษากัมพูชาเพื่อการสื่อสารในองค์กร เพื่อสร้างความประทับใจ และสร้างแรงจูงใจให้นักเดินทางชาวกำพูชาที่มีความต้องการในการเดินทางเข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานีเพิ่มมากขึ้น มีการจัดป้ายสื่อความหมายเป็นภาษากัมพูชาตามจุดให้บริการต่าง ๆ และมีผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-กัมพูชาให้เพียงพอ โดยเฉพาะตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่มีนักเดินทางชาวกำพูชาเข้ามาใช้บริการ จากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน พบผลการวิจัย ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนที่ประกอบการในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 13 คน พบว่า เป็นเพศชาย 4 คน อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 33-42 ปี และเพศหญิง 9 คน อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 35-59 ปี

2) ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์มาก ๆ เช่น จังหวัดอุบลราชธานีมีที่ตั้งที่มีดินแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งประเทศกัมพูชา และประเทศลาว โดยมีช่องทางทางบก ทำให้มีความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบไหนก็ตาม นอกจากนี้ การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้ 1) การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อรักษาบำบัด และอาจจะแวะท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ระหว่างทาง 2) การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และร่วมไปถึงการใช้บริการเพิ่ม เช่น สปา หรืออบนวด และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำแล้ว สามารถทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น ทั้งนี้ จังหวัดอุบลราชธานีมีศักยภาพทั้งสองด้าน จากข้อมูลการวิจัยกระทรวงการท่องเที่ยวในปี 2560 พบว่า มีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรักษาบำบัดมากเป็นอันดับ 2 ในประเทศ รองจากกรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่ นักเดินทางที่เดินทางเข้ามา มากที่สุดนั้น มี ชาวกัมพูชา และลาว จุดแข็ง: จังหวัดอุบลราชธานี มีโรงพยาบาลหลายแห่งที่มีศักยภาพ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ โรงพยาบาล 50 พรรษา โรงพยาบาลอุบลรักษ์ ธนบุรี โรงพยาบาลศูนย์มะเร็ิง และยังมีโรงพยาบาลอีกหลายแห่งที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อรักษาบำบัดได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงอุปกรณ์ด้านการแพทย์ที่ทันสมัย และแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางหลายแผนก ทำให้มีความโดดเด่นเป็นอย่างมากในการเลือกเดินทางเพื่อรักษาบำบัด และยังมีสิ่งดึงดูดให้นักเดินทางเข้ามาอีกหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ หรือถูกสร้างขึ้น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวช่วงเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลงานกาชาดปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ งานแห่เทียนเข้าพรรษา และเทศกาลลอยกระทง เป็นต้น จุดอ่อน: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี มีผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทยในด้านการแพทย์ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผู้เดินทางชาวกัมพูชามาใช้บริการ และยังมีป้ายสัญลักษณ์บอกทางตามจุดต่าง ๆ เพื่อเอื้อความสะดวกให้นักเดินทางชาวกัมพูชาที่เข้ามาใช้บริการตามแหล่งให้บริการนั้น ๆ มากพอ โอกาส: สำหรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนมาก โดยทั้งนี้ มีแรงจูงใจส่วนใหญ่จากที่ตั้งดินแดนที่มีระยะทางใกล้กัน ถนนหนทางที่สะดวก และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม มีโรงแรม และที่พักหลายระดับที่สามารถเลือกได้ตามความต้องการ มีร้านอาหารที่สามารถรองรับได้ทั้งราคาเหมาะสม รสชาติดี และมีบรรยากาศดีสามารถสร้างความประทับใจให้นักเดินทาง

ชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาใช้บริการได้ อุปสรรค: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา พบว่า ตามแหล่งท่องเที่ยว หรือจุดให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะตามโรงพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชนที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานียังขาดการประชาสัมพันธ์แนะนำ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ขาดการจัดการ และการสนับสนุนด้านการสื่อสารภาษากัมพูชา-ไทย จึงทำให้นักเดินทางชาวกัมพูชาที่เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ทั้งในธุรกิจร้านอาหาร การขนส่ง โรงแรม ร้านสรรพสินค้า คลินิก และโรงพยาบาลหลายแห่งที่มีนักเดินทางชาวกัมพูชาเข้ามาใช้บริการมีความขัดข้องในด้านการสื่อสารภาษากัมพูชา-ไทย

3) ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี แรงจูงใจ และสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า ส่วนใหญ่นักเดินทางชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อตรวจสุขภาพ และรับการรักษาบำบัด เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีมีทรัพยากรด้านการแพทย์เป็นที่พึงพอใจ และสะดวกสบายในการเดินทางเข้ามาใช้บริการ โรงพยาบาลมีอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย และมีแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพียงพอในการให้บริการ ในระหว่างนี้นักเดินทางชาวกัมพูชาก็ยังมีโอกาสในการแวะเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานีอีกด้วย เช่น สวนสัตว์ วัดประธาตุ หนองบัว วัดภูพร้าว ด่านช่องเม็ก และซื้อของที่ระลึกกลับบ้านตามร้านสรรพสินค้าต่าง ๆ เช่น ตลาดบึงขี้ ตลาดสุรณี ตลาดเซ็นทรัลพลาซ่า และตลาดนัดกลางคืน เป็นต้น อีกอย่างประชาชนคนไทยที่ประกอบกิจการอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีมีการต้อนรับ และให้บริการกับนักเดินทางชาวกัมพูชาได้เป็นอย่างดี ส่วนค่าใช้จ่ายก็มีความเหมาะสม

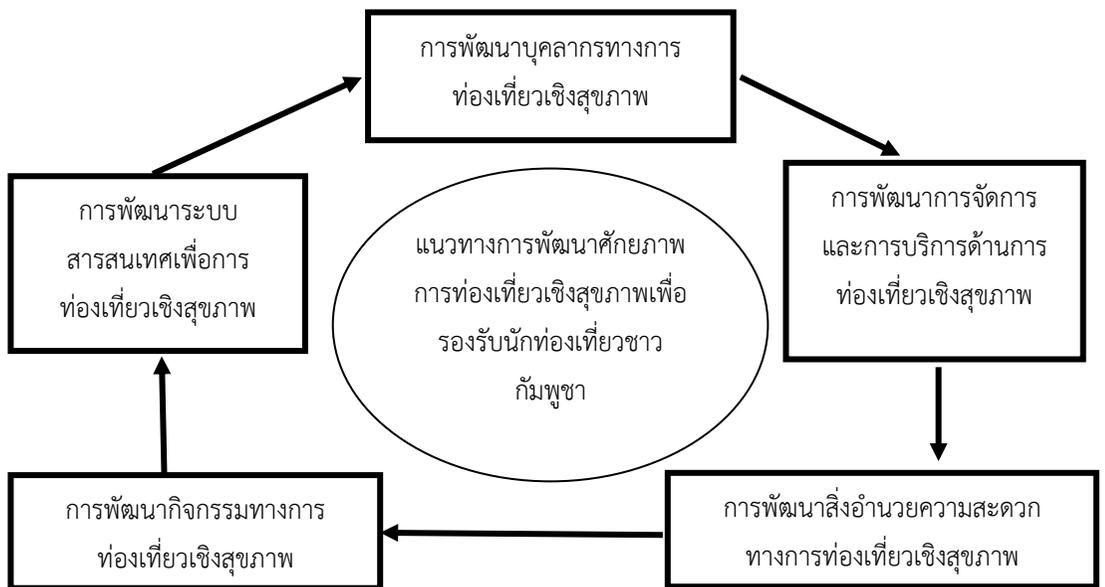
4) ผลการสัมฤทธิ์เกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี (6As) ตามองค์ประกอบทั้ง (6As) 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction): จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานี มีศักยภาพ มีความพร้อมในการให้บริการด้านการแพทย์เป็นอย่างดี มีโรงพยาบาลหลายแห่ง มีอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย และแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพียงพอ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และถูกสร้างขึ้นหลายแห่ง มีร้านอาหารสายบันเทิงให้นักเดินทางชาวกัมพูชาได้ผ่อนคลาย เพื่อสร้างความประทับใจ และแรงจูงใจให้นักเดินทางชาวกัมพูชาต้องการเดินทางกลับมาใช้บริการอีก 2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility): จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีถนนการคมนาคมดี มีรถTaxi มีรถตู้ให้เช่า และระบบโทรคมนาคมก็ทั่วถึง แต่การเข้าถึงข้อมูล และการสื่อสารความหมาย ยังมีน้อยมาก เช่น ป้ายบอกทาง และข้อมูลการ

ให้บริการตามจุดให้บริการต่าง ๆ 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity): จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายหลากหลายแบบเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร ที่พัก ร้านสะดวกซื้อ และระบบโทรคมนาคมทั่วถึง เป็นต้น 4) ที่พัก (Accommodation): จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีที่พักให้เลือกหลากหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมระดับ 5 ดาว หรือที่พักที่สร้างขึ้นใหม่ ๆ หลายแห่ง และมีราคาให้เลือกตามความเหมาะสม 5) กิจกรรม (Activity): จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีเทศกาลให้นักเดินทางชาวต่างชาติเยี่ยมชมแทบทุกเดือนของปี มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายแบบ และร้านอาหารสายบันเทิงมากมายสามารถให้นักเดินทางชาวต่างชาติเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานีได้ผ่อนคลาย และประทับใจ 6) ด้านการจัดการและบริการการท่องเที่ยว: จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีบริษัทจัดนำเที่ยวหลายบริษัทในการดูแลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามา และอนาคตคาดว่าจะมีการพัฒนามากขึ้น นักเดินทางชาวต่างชาติอาจจะเดินทางเข้ามาเอง มีป้ายสื่อความหมายให้ ทำให้นักเดินทางชาวต่างชาติทุกคนสามารถเดินทางเข้ามาเองได้อย่างสะดวก แล้วจะมีความดึงดูดให้นักเดินทางชาวต่างชาติที่มีระดับ High Grade เดินทางเข้ามาใช้บริการมากขึ้น

5) ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า จังหวัดอุบลราชธานียังมีแหล่งดึงดูดเกี่ยวข้องกับสายบริการน้อยมาก เช่น นวด สปา และสวัสดิการอีกหลายอย่าง ถ้ามีบริษัท หรือเอเจนซีที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมเพื่อรองรับ และสร้างความน่าเชื่อถือมากขึ้น ปัญหาการสื่อสารไม่ต้องกังวล มีป้ายสื่อความหมาย หรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารได้ ยิ่งทำให้นักเดินทางชาวต่างชาติมีความประทับใจ และต้องการเดินทางมากขึ้น หรือถ้าสถานที่นั้นไม่มีคนที่สื่อสารภาษาได้ บริษัทและเอเจนซีเองจัดเตรียมให้เขาได้อย่างเป็นระบบ

6) ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานีที่เหมาะสม จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชน สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมี 5 แนวทาง ดังนี้ 1) การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ควรมีการจัดอบรมด้านภาษาแก่ชาวต่างชาติ ให้กับผู้ประสานงานด้านภาษาในโรงพยาบาล และผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี 2) การพัฒนาการจัดการ และการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: บุคลากรที่ทำหน้าที่ต้อนรับต้องมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี และยังคงการจัดการ

การบริการที่เป็นระบบ ต้องได้รับการอบรมเพื่อการพัฒนาการจัดการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ควรมีการพัฒนาป้ายสื่อความหมายให้มีภาษากัมพูชา และภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา 4) การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ควรต้องมีการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น กิจกรรมรดประคบสมุนไพร กิจกรรมการนวดแผนไทย นวดเท้า การอบสมุนไพร โยคะ และการบริการอาหาร และเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ 5) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ต้องมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้พนักงานท่องเที่ยวชาวกัมพูชาสามารถเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพผ่าน (Applications) ได้อย่างสะดวก

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา
ที่มา : ชันพี ไท (2565)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีทฤษฎี (SWOT) เป็นแนวทาง ดังนี้ จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา พบว่า จุดแข็ง จังหวัดอุบลราชธานี มีโรงพยาบาลหลายแห่งที่มีศักยภาพ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ โรงพยาบาล 50 พรรษา โรงพยาบาลอุบลรักษ์ ธนบุรี โรงพยาบาลศูนย์มะเร็ว และยังมีโรงพยาบาลอีกหลายแห่งที่

สามารถรองรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อรักษาบำบัดได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงอุปการณ์ด้านการแพทย์ที่ทันสมัย และแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง หลากแผนก ทำให้มีความโดดเด่นเป็นอย่างมากในการเลือกเดินทางเพื่อรักษาบำบัด และยังมีสิ่งดึงดูดให้นักเดินทางเข้ามาอีกหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวช่วงเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลงานกาชาดปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ปีใหม่ งานแห่เทียนเข้าพรรษา และเทศกาลลอยกระทง เป็นต้น จุดอ่อน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานีมีป้ายสื่อความหมายตามจุดต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักเดินทางที่เข้ามาใช้บริการในด้านนี้น้อยมาก โดยเฉพาะผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-กัมพูชาในด้านการแพทย์ตามโรงพยาบาลในจังหวัดอุบลราชธานี โอกาส สำหรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนมาก โดยทั้งนี้มีแรงจูงใจส่วนใหญ่จากที่ตั้งดินแดนที่มีระยะทางใกล้กัน ถนนหนทางที่สะดวก มีชื่อเสียงในด้านการแพทย์ แหล่งท่องเที่ยวหลายรูปแบบ ค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม มีโรงแรม และที่พักหลายระดับที่สามารถเลือกได้ มีร้านอาหารที่สามารถรองรับได้ทั้งราคา รสชาติ และบรรยากาศ อุปสรรค

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา พบว่าตามแหล่งท่องเที่ยว หรือจุดให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะตามโรงพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชนที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานียังขาดการประชาสัมพันธ์แนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ขาดการจัดการ และการสนับสนุนด้านการสื่อสารภาษากัมพูชา-ไทย จึงทำให้นักเดินทางชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ทั้งในธุรกิจร้านอาหาร การขนส่ง โรงแรม ร้านสรรพสินค้า คลินิก และโรงพยาบาลหลายแห่งที่เปิดให้บริการสำหรับนักเดินทางชาวกัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานีมีความขัดข้องในด้านการสื่อสาร จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีทฤษฎี (SWOT) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา (2561) กล่าวว่า การบริการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคอาเซียนเป็นหนึ่ง ในจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเพราะในมุมมองของ Medical Tourism ประเทศในแถบเอเชียมีสถานพยาบาลที่มีคุณภาพสูงและได้มาตรฐานระดับโลก (World-class Standard) ค่ารักษาพยาบาลถูกกว่า ทั้งนี้ประเทศไทย มีอัตราการเติบโต ประมาณ 9.1% ต่อปี โดย ภูมิภาคที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว Wellness มากที่สุด ได้แก่ ภูมิภาคอเมริกาเหนือ และภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จุดแข็งที่ทำให้บริการสุขภาพความงามของประเทศไทยสร้างความสำเร็จในระดับสูงแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการที่เป็นมิตร มีมารยาทและความสุภาพ ความชำนาญของผู้ให้บริการ และผลลัพธ์ที่ดี จากการใช้บริการ ราคาค่าบริการมีความคุ้มค่าการให้ประสบการณ์ที่ดี

ผ่านประสาท สัมผัสทั้ง 6 ความสะดวกของที่ตั้งของประเทศไทย ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว จุดอ่อนที่พบ ได้แก่ ภาพลักษณ์ ด้านความปลอดภัยการควบคุมและตรวจสอบมาตรฐานของสถานประกอบการ ความสามารถในการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการสุขภาพ ความงามทั้งในและต่างประเทศ ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร เป็นต้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณาโรญา วีระกิจ ชัยนันต์ ไชยเสน, พุทธพร อักษรไพโรจน์, ศศิธร สนเปี่ยม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ต เพื่อยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่า (1) นักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มาจากประเทศ ออสเตรเลีย จีน รัสเซีย และ ตะวันออกกลาง นิยมใช้บริการผ่านบริษัทตัวแทนเชิงการแพทย์ (Medical Agent) (2) จุดแข็งของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต คือ ตั้งอยู่ในทำเลที่มีชื่อเสียงและได้รับ ความนิยมระดับโลก ราคาและคุณภาพบริการที่ความเหมาะสม มีโรงพยาบาลที่ได้รับมาตรฐานรับรอง ระดับสากล (JCI) มีความปลอดภัยและมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและโปรแกรมการบริการที่หลากหลาย จุดอ่อนที่สำคัญคือ บุคลากรที่ดูแลการตลาดยังขาดความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรม นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อีกทั้ง ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเข้าใจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (3) ผู้ประกอบการบริการเชิงการแพทย์สนใจสร้างพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อการเชื่อมโยงการบริการด้านที่พัก เพื่อสุขภาพ บริการสปา และบริการเชิงสุขภาพแบบองค์รวมเพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิศาชน ลีรัตนกร และช นิตา พันธุ์มณี (2556) การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และกำลังได้รับความนิยม คือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งนี้หลายประเทศได้เร่งพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อรองรับ การขยายตัวของการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าว ไม่เว้นแต่ประเทศไทย ซึ่งในการที่จะสร้างให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทราบข้อมูลทั้งจาก นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ เพื่อที่จะนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้วางแผนส่งเสริมการตลาดได้อย่าง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Nattanin Ueasin และ Anupong Wongchai (2016) ยังระบุว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในภาคอีสานได้รับความนิยม สูงมากและเป็นตัวส่งเสริมเศรษฐกิจของสามจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีประสิทธิภาพมา เป็นเวลาหลายปี ได้แก่ หนองคาย อุตรธานี และสกลนคร นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มากที่สุด 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มและนักท่องเที่ยวรายบุคคลมากที่สุด ได้แก่วัยทำงาน อายุ 40-60 ปี และผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

2. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาว กัมพูชาโดยมีองค์ประกอบ (6As) เป็นหลัก จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาว กัมพูชา พบว่า 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction): จังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้นหลายแห่ง ร้านสรรพสินค้า ที่พักและร้านอาหารมากมาย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยเฉพาะมีความพร้อมในการให้บริการด้านการแพทย์เป็นอย่างดี โดยมี โรงพยาบาลหลายแห่ง มีอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย และแพทย์เชี่ยวชาญรักษาโรคเฉพาะทางได้อย่างแม่นยำ 2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility): เรื่องของการเดินทางเข้ามาจังหวัดอุบลราชธานีมีทางถนนการคมนาคมดี มีความสะดวกสบายในการเดินทาง แต่การเข้าถึงข้อมูล และการสื่อสารความหมาย ยังมีน้อยมาก เช่น ป้ายสื่อความหมาย ข้อมูลการให้บริการตามจุดให้บริการต่าง ๆ และผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-กัมพูชายังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-กัมพูชาในด้านการแพทย์ 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity): จังหวัดอุบลราชธานีมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายหลากหลายแบบ เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร ที่พัก ร้านขายของสะดวกซื้ออื่น ๆ และรถTaxi รถตู้ให้เช่า เป็นต้น 4) ที่พัก (Accommodation): จังหวัดอุบลราชธานี มีที่พักให้เลือกหลากหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมระดับ 5 ดาว และโรงแรม ที่พักที่สร้างขึ้นใหม่ ๆ หลายแห่ง และมีราคาให้เลือกตามความเหมาะสม 5) กิจกรรม (Activity): จังหวัดอุบลราชธานีมีเทศกาลให้นักเดินทางชาว กัมพูชาเยี่ยมชมแทบทุกเดือนของปี มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายแบบ และร้านอาหารสายบันเทิงมากมายสามารถให้นักเดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานีผ่อนคลาย และประทับใจ 6) ด้านการจัดการและบริการการท่องเที่ยว: จังหวัดอุบลราชธานียังไม่มีจัดการป้ายสื่อความหมายเป็นภาษากัมพูชา และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ขาดการสนับสนุนให้มีผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา-ไทย หรือภาษาไทย-กัมพูชา ขาดการจัดการพัฒนาศักยภาพด้านภาษากัมพูชาเพื่อการสื่อสารให้บุคลากรในแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาว กัมพูชาโดยมีองค์ประกอบ (6As) เป็นหลัก สอดคล้องกับผลวิจัยของ นิสาชน ลิรัตน์กร และชนิตา พันธุ์มณี (2556) การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และกำลังได้รับความนิยม คือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งนี้หลายประเทศได้เร่งพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าวไม่เว้นแต่ประเทศไทย ซึ่งในการที่จะสร้างให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทราบข้อมูลทั้งจากนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ เพื่อที่จะนำ

ข้อมูลดังกล่าวมาใช้วางแผนส่งเสริมการตลาดได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ควรมีการปรับปรุงเรื่องสื่อประชาสัมพันธ์ให้มีความทันสมัยมากขึ้น สำหรับนักท่องเที่ยวหลักชาวไทย คือ กลุ่มลูกค้าเป็นเพศหญิง อยู่ในวัยกลางคน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ปานกลาง ประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่เดินทางมาจากภาคเหนือ และกรุงเทพมหานคร ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ กลุ่มสำคัญ ได้แก่ นักท่องเที่ยวเพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ปานกลาง ประกอบธุรกิจส่วนตัว เดินทางมาจากแถบเอเชีย รองลงมาคือ ยุโรปและสหรัฐอเมริกา

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานีที่เหมาะสม จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ และเอกชนเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา สรุปได้ว่า 1) การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : ผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา/ ล่าม ควรมีการจัดอบรมด้านภาษากัมพูชา-ไทย ให้กับผู้ประสานงานด้านภาษาในโรงพยาบาล และผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานี 2) การพัฒนาการจัดการ และการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : บุคลากรที่ทำหน้าที่ต้อนรับต้องมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี และยังขาดการจัดการการบริการที่เป็นระบบ ต้องได้รับการอบรมเพื่อการพัฒนาการจัดการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จากการวิจัยของ Runnels and Carrera (2012) ได้กล่าวถึงมูลเหตุของการที่ผู้ป่วยต้องการการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์หรือเชิงสุขภาพไว้ว่า การตัดสินใจเข้าร่วมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์นั้นต้องพิจารณาพิจารณาทั้งการรักษาที่จำเป็น สถานที่รักษา และประเด็นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของผู้ดูแลในการรับบริการดูแล จำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพและสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ด้วย 3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : ควรมีการพัฒนาป้ายสื่อความหมายให้มีภาษากัมพูชา และภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา 4) การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : ควรต้องมีการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น กิจกรรมรดประคบสมุนไพร กิจกรรมการนวดแผนไทย นวดเท้า การอบสมุนไพร โยคะ และการบริการอาหาร และเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ 5) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : ต้องมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาสามารถเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพผ่าน (Applications) ได้อย่างสะดวก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธิติพร ชาญศิริวัฒน์ (2561) ที่ได้สรุปไว้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลที่พัก/โรงแรม ร้านอาหาร

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ร้านอาหารไทย การจัดทัวร์ แหล่งธรรมชาติร่วมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และ อาหารเสริมเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้ Connell (2013) ยังระบุด้วยว่า การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ปัจจุบัน มักจะรวมเอาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการเดินทางเชิงการแพทย์เข้าด้วยกัน ซึ่งอาจจะรวมทั้งการเดินทางไกลเพื่อทำการผ่าตัด นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ป่วยจะเดินทางตามความปรารถนาของตนเอง สื่อกกลาง คือ บริษัทท่องเที่ยวเชิงการแพทย์จะมีความสำคัญมากขึ้นและมีโอกาสมากขึ้นจากการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต คุณภาพและความพร้อมในการดูแลจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ควบคู่ไปกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม บทบาทของสื่อกลางที่จะเชื่อมระหว่างสถานที่ของการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์กับโรงแรม สายการบิน และบริษัทท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางหรือข้อมูลประกอบการในการกำหนดนโยบายการจัดการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาหรือชาติอื่น ๆ ในอาเซียน

1.2 หน่วยงานด้านส่งเสริมและรักษาสุขภาพไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการด้านสุขภาพไม่ว่าเป็นร้านอาหาร สปา และอื่น ๆ ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการดำเนินการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาและชาติอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงไม่ว่าจะเป็นลาว และเวียดนาม รวมทั้งเมียนมาร์ซึ่งปัจจุบันมีแรงงานชาวม้าในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจำนวนมาก

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการวางแผนยุทธศาสตร์และนโยบายด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรด้านการสื่อสารด้วยภาษากัมพูชาเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชา

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินนโยบายด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีโอกาสเดินทางมาจังหวัดอุบลราชธานีมากที่สุดจากชาติอาเซียน โดยเฉพาะ กัมพูชา ลาว เวียดนาม และเมียนมาร์

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธิติพร ชาญศิริวัฒน์, (2561). ความต้องการสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวไทย. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*. 36(4) : 1-17.
- นิตาชล ลีรัตนากร และชนิดา พันธุ์มณี. (2556). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืนในจังหวัด เชียงใหม่. รายงานการวิจัย สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วาริพร ชูศรี และ วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล. (2563). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7(2) : 205-218.
- วาริพร ชูศรี และวรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล. (2563). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://bit.ly/3D4ggKn>. สืบค้น 11 ธันวาคม 2565.
- ศิริเพ็ญ ศุภกาญจนกันติ. (2563). โควิด-19 ผลกระทบต่อความท้าทาย โอกาสการท่องเที่ยวแบบสร้างสรรค์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thansettakij.com/columnist/452191>. สืบค้น 11 ธันวาคม 2565.
- สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, วิภาวดี ลีมีงสวัสดิ์ และคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา. (2560). สถานการณ์ความต้องการและแนวโน้มของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเอเชีย. *วารสารวิชาการสถาบันพลศึกษา*. 10(1) : 167-177.
- Connell, John. (2013). Contemporary medical tourism: Conceptualization, culture and commodification. *Tourism Management*. 34(February) : 1-13.
- Runnels, Vivien and Carrera, P.M. (2012). Why do patients engage in medical tourism?. *Maturitas*. 73(4) : 300-304.
- Ueasin, N. and Wongchai, A. (2016). The operational efficiency of health tourism industries in three provinces of northeastern Thailand. *Information*. 19(7) : 2839-2844.

